

Literatura

Štětina, J. 2019: Středověká fortifikace na Klepačově (okr. Blansko).

In: M. Dejmál, L. Jan, R. Procházka (eds.): *Na hradech a tvrzích.*

Míroslavu Plačkoví k 75. narozeninám jeho přátelé a žáci.

Brno: NLN, 190–202.

Summary

Remnants of farmsteads in the deserted medieval village of Polom were found in 2020 during water pipeline construction in “Polomsko” field on a forest road Klepačovské (Olomučany cadastral area, Blansko District). The detected features included remnants of a burnt house, terrain adaptations, remnants of courtyards, an oven and the foundations of posts and stone structures from the 13th to the 15th centuries. A related defunct field system, remnants of iron ore mining and charcoal kilns were tentatively surveyed.

Petr Kos

Olomučany (okr. Blansko)

„U Šajby“, parc. č. 1289.

Novověk. Lom, areál nezemědělské výroby. Povrchový nález.

Průzkum. Uložení nálezu: neodebrány.

Lokalizace: WGS-84 – 49.3287603N, 16.6952492E

Během budování vodovodu „Pitná voda Jedovnicko“ byl lokalizován v lesní trati „U Šajby“ menší vápenický okrsek, situovaný ve žlábci u pravostranného přítoku Josefovského potoka. Jeho součástí jsou dva jámové lomy a dvě jednokanálové vápenné pece zadlabané do břehu žlábků vzniklých působením eroze v hlinitých sedimentech rudických vrstev. Třetí objekt v blízkosti mělké těžební jámy na vápenec neobsahoval výrobní odval spojený s výpalem vápna. Hlavní periodickou výrobu vápna mohla vykonávat rozměrná jámová pec s pecištěm o průměru cca 3–4 m umístěná k okraji většího lomu. Okrskem prochází cesta znatelně zpevněná vápenným kamenem, který mohl být připravován šterkaři ve zdejších lomech.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A smaller lime burning district was localised in “U Šajby” forest field (Olomučany cadastral area, Blansko District), including two pit quarries and three single-channel lime kilns dug into the bank of a tributary of the Josefovský Stream.

Petr Kos

Olomučany (okr. Blansko)

„Zlámaniny“, parc. č. 1283.

Středověk. Milířiště. Vertikální řez. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: neodebrány.

Lokalizace: WGS-84 – 49.3371442N, 16.7033011E

Během budování vodovodu „Pitná voda Jedovnicko“ prošla výkopová rýha v lesní trati „Zlámaniny“ mezi obcemi Olomučany a Rudice plošinou zaniklého milířiště. Dokumentovaný profil dolžil opakované výpaly milíře o průměru větším jak 10 m. Vzhledem k rozměrům a poloze nelze vyloučit, že šlo o výpal dřevěného uhlí pro adamovské železářské hutě knížat z Lichtenštejna.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A vertical section through the plateau of a defunct kiln that probably produced charcoal for the Liechtenstein ironworks in Adamov was documented in “Zlámaniny” forest field (Olomučany cadastral area, Blansko District).

Petr Kos

Osová Bítýška (okr. Žďár nad Sázavou)

„Duforty“, parc. č. 4070–4074.

Vrcholný středověk. Pastvina, pole. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Vysočiny Jihlava, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.3194400N, 16.1835875E

Při stavbě obchvatu Osově Bítýšky byla v údolí 1,3 km jihovýchodně od obce nalezena koncentrace kamenných zdí (obr. 81–83). Nasucho kladené základy o šířce 40–60 cm byly založeny do mělkých výkopů ve splachových uloženinách. Při délce několik desítek metrů se nacházely v pravidelných rozstupech vedle sebe, případně z nich pod ostrým úhlem vybíhaly další větve. Nad hranicí nivy se zídky patrně vlivem dlouhodobé orby či eroze terénu postupně vytrácely. Dle rozestupů a orientace zdí by se mohlo jednat o ohrazení plužin. Na základě neobvyklého sledu a ostrého úhlu vedlejších větví je třeba připustit i možnost, že se jedná o zdivo pasteveckých ohrad. Situace zatím nelze přesně datovat, nicméně při začišťování byly získány keramické zlomky z období 13.–14. století.

Literatura

Těsnohlídek, J. 2018: *I/37 Osová Bítýška obchvat DSP, VD-ZDS/AD*

zjišťovací archeologický výzkum a predikce areálů v trase plánované

stavby. Rkp. náleзовé zprávy, č. akce A049/2018. Uloženo: archiv

Archaia Brno z. ú.

Obr. 81. Osová Bítýška, „Duforty“. Detail napojení základů zdí. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 81. Osová Bítýška, „Duforty“. Detail of the connection of the wall foundations. Photo by Archaia Brno z. ú.

Obr. 82. Osová Bítýška, „Duforty“. Letecký snímek odkrytých základů zdí. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 82. Osová Bítýška, „Duforty“. Aerial photograph of uncovered wall foundations. Photo by Archaia Brno z. ú.

Obr. 83. Osová Bítýška, „Duforty“. Základy zdi 0902 trojúhelníkového půdorysu. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 83. Osová Bítýška, „Duforty“. Foundations of the 0902 wall with a triangular layout. Photo by Archaia Brno z. ú.

Summary

A stone wall concentration (Fig. 81–83), tentatively interpreted as field system boundaries or the foundations of pastoral enclosures was detected southwest of Osová Bítýška (Žďár nad Sázavou District) during the construction of a bypass.

Jakub Těsnohlídek

Podhradní Lhota (okr. Kroměříž)

Nový Šaumberk, parc. č. 310/1.

Pozdní středověk, novověk. Hrad. Stavebně-historický průzkum. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Obec Podhradní Lhota.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4166956N, 17.7983333E

Zřícenina hradu Nový Šaumberk, nazývaného též Zubříč, se nachází cca 0,5 km jihovýchodně od centra obce Podhradní Lhota. Lokalita je situována na levobřeží říčky Juhyně. Areál hradu je

kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek pod číslem 38370/7-6096. Hrad je situován na vrcholu skalnatého hřebínku chráněného, kromě jižní strany, strmými a dlouhými svahy. Na jihu je pak plochým sedlem spojen s úbočím podstatně vyššího kopce, na jehož temeni je situována zřícenina staršího hradu Šaumberka (Janiš et al. 2018, 197–203, 260–269).

Nadzemní pozůstatky zděné architektury jsou na Novém Šaumberku zachovány pouze v hradním jádru, zaujímajícím nejvyšší část areálu (obr. 84). Jedná se o zříceniny hlavní a parkánové hrabdy a část nádvorního průčelí obytné budovy. Podstatná část pozůstatků architektury hradu byla obnažena výkopy v 1. polovině 20. století a bez potřebné konzervace postupně zanikala. To je i případ úseku zdiva hlavní hrabdy v severozápadní části jádra, který v průběhu posledních desetiletí ve své nadzemní části téměř zmizel.

V roce 2020 došlo ve spolupráci s Národním památkovým ústavem (NPÚ) v Kroměříži, Obcí Podhradní Lhota a nově založeným Spolkem hradu Nový Šaumberk k odborné dokumentaci a konzervaci této ohrožené části hradu. Původní zdivo bylo zakonzervováno a překryto ochrannou vrstvou řemeslně kvalitně

Obr. 84. Podhradní Lhota, Nový Šaumberk. Pohled od jihu na vnitřní líc hlavní hrabdy – stav před konzervací. Foto R. Vrla.

Fig. 84. Podhradní Lhota, Nový Šaumberk. View from the south of the inner face of the main wall – before the conservation. Photo by R. Vrla.